

„DOTYCHCZAS ISTNIEJĄCY ZJAZD” TO ZJAZD WYBUDOWANY LEGALNIE

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku rozpatrywał sprawę, w której Skarżący domagali się nałożenia na zarządcę drogi obowiązku realizacji zjazdu na nieruchomości, który istniał przed wybudowaniem drogi, a który w projekcie inwestycji drogowej nie został uwzględniony. W ocenie Sądu żądanie to było nieuzasadnione. Dlaczego?

Podstawą żądania Skarżących był art. 29 ust. 2 ustawy o drogach publicznych, wedle którego w przypadku budowy lub przebudowy drogi budowa lub przebudowa zjazdów dotychczas istniejących należy do zarządcy drogi. Jednak jak podkreślił Sąd, zjazdem takim jest wyłącznie zjazd wybudowany legalnie, zgodnie z unormowaniem art. 29 w ust. 1 ustawy o drogach publicznych, a więc po uzyskaniu, w drodze decyzji administracyjnej, zezwolenia zarządcy drogi na lokalizację zjazdu lub przebudowę zjazdu.

Sąd w uzasadnieniu oparł się w ogromnej mierze na wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 20 października 2017 r., sygn. akt II SA/GI 426/17. Jak wskazały WSA w Gdańsku i WSA w Gliwicach, wprowadzie ustęp 2 art. 29 ustawy o drogach publicznych nie wskazuje jasno, że zjazd istniejący to zjazd urządzony w sposób zgodny z prawem, to jednak zarówno usytuowanie ustępu w strukturze art. 29, jak też wykładnia systemowa i celowościowa prowadzą do jednoznacznego wniosku, iż tylko zjazd zgodny z ww. normami stanowi zjazd indywidualny „istniejący”, a niedopuszczalną jest interpretacja art. 29 ust. 2 ustawy wywodząca, iż przepis ten dotyczy każdego zjazdu *de facto* istniejącego, niezależnie od jego legalności bądź nielegalności, pomijając tym samym ust. 1 tegoż przepisu, a także ust. 3 traktujący o udzielaniu zezwoleń na lokalizację zjazdu. Interpretacja ta prowadzi bowiem zdaniem sądów administracyjnych do niedopuszczalnej sytuacji, w której nawet nielegalnie przez właściciela działki wybudowany wjazd i wyjazd, nie spełniający wymogów, o których mowa powyżej, powodujący, z uwagi na niekontrolowany wyjazd pojazdów, bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty zdrowia lub życia przez innych użytkowników drogi, miałyby być respektowane jako „istniejący” przez zarządcę drogi i do jego „istnienia” miałyby zostać dostosowane roboty związane z przebudową drogi. Według sądów nastąpiłaby wtedy swoista legalizacja zjazdu wykonanego bez zezwolenia, dokonana nie przez właściwy organ, lecz przez innego inwestora, w trybie nadto nie przewidzianym w prawie.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 27 lutego 2020 r., III SA/Gd 675/19

Źródło: CBOSA (<http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/2C57F56C0F>)

Zezwolenie na lokalizację zjazdu lub przebudowę zjazdu

Zjazd - to część drogi publicznej łącząca jezdnię z nieruchomością gruntową usytuowaną poza pasem drogowym, stanowiącą bezpośrednie miejsce dostępu do drogi publicznej w rozumieniu przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Art. 29. 1. Ustawy o drogach publicznych budowa lub przebudowa zjazdu należy do **właściciela lub użytkownika nieruchomości przyległych do drogi, po uzyskaniu, w drodze decyzji administracyjnej, zezwolenia zarządcy drogi na lokalizację zjazdu lub przebudowę zjazdu, z zastrzeżeniem ust. 2.**

2. W przypadku budowy lub przebudowy drogi budowa lub przebudowa zjazdów dotychczas istniejących należy do zarządcy drogi.

[Zjazd istniejący to zjazd urządzony w sposób zgodny z prawem tj. zgodnie z wymienionym wyżej Art. 29. 1. Ustawy o drogach publicznych.

(Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 27 lutego 2020r, III SA/GD 675/19, Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 20 października 2017r, sygn. akt II SA/GI 426/17).]

3. Zezwolenie na lokalizację zjazdu, o którym mowa w ust. 1, wydaje się na czas nieokreślony, z zastrzeżeniem ust. 5.

W zezwoleniu na lokalizację zjazdu określa się miejsce lokalizacji zjazdu i jego parametry techniczne, a w zezwoleniu na przebudowę zjazdu – jego parametry techniczne, a także zamieszcza się, w przypadku obu zezwoleń, pouczenie o obowiązku:

1) przed rozpoczęciem robót budowlanych:

a) dokonania czynności wymaganych przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane,

b) uzyskania zezwolenia zarządcy drogi na prowadzenie robót w pasie drogowym;

2) uzgodnienia z zarządcą drogi projektu zagospodarowania działki lub terenu oraz projektu architektoniczno-budowlanego zjazdu – o ile projekt zagospodarowania działki lub terenu oraz projekt architektoniczno-budowlany jest wymagany.

3a. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, dołącza się do wniosku o pozwolenie na budowę oraz zgłoszenia budowy lub wykonania robót budowlanych, o których mowa w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

4. Ze względu na warunki określone w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane lub zasady wiedzy technicznej w rozumieniu art. 5 ust. 1 tej ustawy zarządca drogi może odmówić wydania zezwolenia na lokalizację zjazdu lub jego przebudowę albo wydać zezwolenie na lokalizację zjazdu na czas określony.

5. Decyzja o wydaniu zezwolenia na lokalizację zjazdu, o którym mowa w ust. 1, wygasa, jeżeli w ciągu 3 lat od jego wydania zjazd nie został wybudowany.

Zgodnie z art. 30 ustawy o drogach publicznych Dz.U.2022.1693 t.j. ze zm., utrzymanie zjazdów z drogi publicznej należy do właściciela lub użytkownika nieruchomości przyległej do drogi.

Mając na uwadze definicję pojęcia utrzymania drogi, zawartą w art. 4 pkt 20 w/w ustawy o drogach publicznych, należy stwierdzić, że utrzymywanie zjazdu polega na wykonywaniu robót konserwacyjnych (np. czyszczenie przepustów), porządkowych i innych zmierzających do zwiększenia bezpieczeństwa i wygody ruchu, w tym również odsnieżanie i zwalczanie śliskości zimowej. Instalowanie urządzeń bezpieczeństwa ruchu, a do takich zalicza się lustra drogowe, należy również do obowiązków właściciela nieruchomości na której urządzony jest zjazd.

W przypadku chęci montażu lustra, wnioskodawca powinien zwrócić się do zarządu drogi (ZDP w Pasłęku), przedkładając zatwierdzony projekt stałej organizacji ruchu zaopiniowany przez Komendę Miejską Policji w Elblągu, który stanowi podstawę do umieszczenia lustra drogowego w pasie drogowym drogi powiatowej. Cała procedura odbywa się własnym staraniem wnioskodawcy i na własny koszt, łącznie z zakupem i montażem lustra w uzgodnieniu z ZDP w Pasłęku.

Przy projektowaniu zjazdów należy również zwrócić uwagę na Art. 234. Prawo Wodne - Zakaz zmiany stanu wody na gruncie.

1. Właściciel gruntu, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej, nie może:

- 1) zmieniać kierunku i natężenia odpływu znajdujących się na jego gruncie wód opadowych lub roztopowych ani kierunku odpływu wód ze źródeł – ze szkodą dla gruntów sąsiednich;

2) odprowadzać wód oraz wprowadzać ścieków na grunty sąsiednie.

2. Na właścicielu gruntu ciąży obowiązek usunięcia przeszkód oraz zmian w odpływie wody, powstałych na jego gruncie na skutek przypadku lub działania osób trzecich, ze szkodą dla gruntów sąsiednich.

3. Jeżeli spowodowane przez właściciela gruntu zmiany stanu wody na gruncie szkodliwie wpływają na grunty sąsiednie, wójt, burmistrz lub prezydent miasta, z urzędu lub na wniosek, w drodze decyzji, nakazuje właścicielowi gruntu przywrócenie stanu poprzedniego lub wykonanie urządzeń zapobiegających szkodom, ustalając termin wykonania tych czynności.

4. Nakaz, o którym mowa w ust. 3, nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia wodnoprawnego albo dokonania zgłoszenia wodnoprawnego, jeżeli są wymagane.

5. Postępowania w sprawie decyzji, o której mowa w ust. 3, nie wszczyna się, jeżeli upłynęło 5 lat od dnia, w którym właściciel gruntu sąsiedniego dowiedział się o szkodliwym oddziaływaniu na jego grunt.

W przypadku zastosowania przepustu pod zjazdem należy spełnić wymagania ustawy Prawo Wodne Dz.U.2021.0.2233 t.j. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. (w szczególności art. 394 pkt 10 - przebudowa rowu polegająca na wykonaniu przepustu lub innego przekroju zamkniętego na długości nie większej niż 10 m wymaga obowiązku zgłoszenia wodnoprawnego).

Podstawowe parametry geometryczne zjazdów zwykłych.

Parametr geometryczny	Klasa zjazdu zwykłego					
	A	B	C1	C2	D	E
Szerokość minimalna jezdni zjazdu	wymagania jak dla wlotu/wylotu skrzyżowania, zgodnie z WR-D-31-2	6,00	5,00	3,50	3,00	projektowane indywidualnie
Konieczność równoczesnej obsługi dwóch kierunków		tak	tak	nie	nie	
Maksymalne pochylenie podłużne zjazdu L. [%]		5 (8)	8 (12)	8 (15)	10 (15)	
Połączenie krawędzi zjazdu i jezdni: • R min [m] • skos n [m]		5,00 nie stosuje się	5,00 nie stosuje się	3,00 $0,50 \leq n, m \leq 2,00$	3,00 $0,50 \leq n, m \leq 2,00$	
Kąt przecięcia zjazdu dwukierunko		90±15 (90±30)	90±15 (90±30)	90±30	90±30	
Zalecane wyniesienie krawężnika [cm]		brak krawężnika	2	2	4	
(…)-wartości podane w nawiasach dopuszcza się stosować w trudnych warunkach						

Konstrukcja nawierzchni.

Konstrukcję nawierzchni zjazdu projektuje się jako twardą.

W przypadku zjazdu klasy C2, D lub E, dopuszcza się zaprojektowanie konstrukcji nawierzchni jako gruntowej (z gruntu rodzimego lub nasypowego, ulepszanego mechanicznie lub chemicznie), jednak zaleca się wykonanie wierzchniej warstwy tej konstrukcji z kruszywa naturalnego, sztucznego lub pochodzącego z recyklingu.

Wytyczne projektowania zjazdów, wyjazdów oraz wjazdów na drogach zamiejskich i ulicach WR-D-33

W przypadku zjazdu klasy E w terenach rolniczych, zaleca się projektowanie konstrukcji nawierzchni co najmniej gruntowej, w której wierzchnie warstwy będą wykonane z kruszywa lub innego materiału, na długości odpowiadającej długości przyjętego pojazdu miarodajnego, w celu ograniczenia zanieczyszczenia jezdni drogi.